

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX0783EMV
prvotní identifikátor

odbor mezinárodní spolupráce a Evropské unie
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 747-8/MST-2023

Praha 11. dubna 2023

Odpoověď MV na dotaz dle zákona č. 106/1999 Sb. – ČR a boj proti sexuálnímu zneužívání dětí online

K Vaší žádosti o informace a Vámi položeným dotazům, jež se týkají **návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu**, předloženému Evropskou komisí dne 11. května 2022 (dále jen „nařízení CSA“) uvádíme následující:

České jazykové znění předmětného návrhu Evropské komise je dostupné např. na webových stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (viz <https://www.psp.cz/sqw/text/eudoct.sqw?c=9068&r=22>).

Rámcovou pozici České republiky k tomuto návrhu schválil Výbor pro Evropskou unii na pracovní úrovni dne 14. června 2022. Následně byla tato rámcová pozice spolu s návrhem nařízení CSA projednána dne 31. srpna 2022 výborem pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Stanovisko tohoto sněmovního výboru je obsaženo v usnesení č. 80, které je spolu s informačním podkladem Parlamentního institutu rovněž veřejně dostupné na internetu (viz <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=216063&pdf=1>). Poslanci tímto usnesením podpořili rámcovou pozici vlády a zdůraznili, že považují za klíčové „důsledné hledání rovnováhy mezi mimořádně důležitým chráněným zájmem, kterým je prevence pohlavního zneužívání dětí, a ochranou práva na soukromí a nadměrnými zásahy do tohoto práva“ a že „výsledná úprava musí respektovat právo na ochranu šifrované komunikace“.

Texty rámcové pozice České republiky a instrukcí pro zástupce ČR na jednotlivá jednání v rámci Rady EU nemohou být v současnosti zpřístupněny s ohledem na dosud neskončené vyjednávání o návrhu nařízení CSA na úrovni Evropské unie, a to dle § 11 odst. 1 písm. a) a e) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu

k informacím, ve znění pozdějších předpisů, neboť se dotčené dokumenty vztahují k vnitřním pokynům povinného subjektu, resp. jejich poskytnutí významně nebo přímo ohrožuje výkon zahraniční služby při ochraně zájmů České republiky. Zveřejnění těchto dokumentů by mohlo ohrozit probíhající vyjednávací proces. Nicméně je možné poskytnout alespoň obecnou informaci o tom, jaká stanoviska Česká republika na předmětných jednáních na úrovni EU prezentuje.

Česká republika obecně vítá a podporuje všechny iniciativy týkající se boje proti pohlavnímu zneužívání dětí. Děti se stávají oběťmi sexuálního zneužívání kvůli své neznalosti, neuvědomují si rizika či hrozby, a jsou tak zvláště zranitelné. Vzhledem k tomu, že děti tráví čím dál více času na internetu, i v souvislosti s pandemií covidu-19, jsou velmi snadnými možnými oběťmi pohlavního zneužívání online. Internet je rychlý, levný, snadný a také do určité míry anonymní způsob komunikace. Děti často ani netuší, zda osoba, se kterou komunikují, je skutečně ta, za kterou se vydává. Velmi snadno se s potenciálními oběťmi manipuluje, pokud se z nich pachatelům podaří vylákat např. soukromé informace, fotografie či videa. Dětské oběti v dospělosti mají např. problémy s navazováním partnerských vztahů, psychické problémy, problémy v sexuální oblasti, při výchově vlastních dětí a mnohdy jsou celoživotně nuceny navštěvovat terapeutickou péči.

Součástí boje s těmito praktikami a obsahem by kromě technických řešení měla být i osvěta a vzdělávání, jak směrem k samotným dětem, tak jejich rodičům a celé společnosti. V ČR již některé aktivity probíhají, je proto nezbytné je dále podporovat a rozšiřovat.

Na internetu také přibývá množství materiálu obsahující sexuální zneužívání dětí. Poptávka po stále nových materiálech vede k dalšímu zneužívání a dalším obětem. Jedná se zejména o dětskou pornografii či jiný závadový obsah (jako materiál, u něhož existuje podezření, že by se mohlo jednat o trestný čin). Vyšetřovatelé analyzují obrovské množství nalezeného nebo zabaveného materiálu, který může prokázat sexuální zneužívání dětí. Nutné je včas identifikovat oběti, aby je bylo možné před zneužíváním ochránit. Zároveň je nutné identifikovat pachatele, zabránit v pokračování jeho jednání a postavit ho před soud.

Česká republika považuje za klíčovou mezinárodní spolupráci v pátrání po pachatelích sexuální trestné činnosti, výroby, držení a šíření dětské pornografie a sdílení informací o totožnosti takových pachatelů a jednotné a přísné postihování takového jednání ve všech členských státech EU. ČR v současné době dostává prostřednictvím Europolu zprávy organizace NCMEC, které obsahují informace o závadovém obsahu týkající se dětské pornografie. Tato organizace je neziskovou organizací v USA, kde mají poskytovatelé internetových služeb (sociálních sítí, úložišť) povinnost vyhledávat a zasílat materiály obsahující dětskou pornografii, jež se vyskytují na jejich webových portálech. NCMEC vyhodnotí dle informací zjištěných z tohoto materiálu, ze které země tyto materiály pochází a následně je rozesílá dle místní příslušnosti.

ČR v zásadě souhlasí se snahou stanovit jednotná pravidla pro vnitřní trh, v jehož rámci jsou poskytovány online služby. Nejednotné úpravy jednotlivých členských států EU mohou vést k roztržitosti trhu a podmínek podnikání poskytovatelů online služeb, včetně narušení jejich právní jistoty. Jako pozitivní vnímá Česká republika i případné vytvoření Evropského střediska pro prevenci a potírání pohlavního zneužívání dětí (dále jen „Středisko EU“) a ustanovení národních koordinačních orgánů, zejména pro vzájemnou spolupráci a sdílení dobré a špatné praxe. Byl by tak zjednodušen proces sdílení informací tím, že by informace byly dostupné na jednom místě, byla by vytvořena jednotná databáze indikátorů a hashů pro snazší vyhledávání a vyhodnocování. Ustanovení kontaktních bodů poskytovatelů služeb v EU, pokud mají sídlo mimo EU, určitě zvýší vymahatelnost stanovených povinností.

Dále ČR vnímá jako pozitivní nezatížení poskytovatelů služeb dalšími finančními náklady na softwarové technologie k detekci známého či nového materiálu týkajícího se pohlavního zneužívání dětí, neboť ty bude od Střediska EU možné získat zdarma, včetně dotace na pokrytí nákladů na lidské zdroje a údržbu a správu systému. Samotné oběti určitě uvítají v současné době neexistující právo na informace o sexuálně motivovaných materiálech v online prostředí, na kterých jsou vyobrazeny, s následným právem požadovat smazání takových materiálů. A z pohledu prevence bude určitě pozitivně vnímáno informování uživatelů poskytovateli o použití technologie k odhalování závadového materiálu a následného předání donucovacím orgánům.

Naopak otázky vyvolávala ustanovení o vydávání detekčních příkazů, znemožnění přístupu a rozhodnutí o smazání obsahu a zapojení soudního systému či nějaké správní autority. Ohledně detekce groomingu si ČR uvědomuje výraznou zátěž poskytovatelů služeb, a zvláště výrazný zásah do soukromí. Tyto otázky jsou s ohledem na svou komplikovanost stále řešeny na pracovní úrovni.

Návrh stanoví povinnosti poskytovatelů příslušných služeb směřující k přecházení a potírání pohlavního zneužívání dětí. Mezi povinnosti takového poskytovatele nařízení CSA řadí zejména povinnost detekovat závadný materiál (v návaznosti na příkaz k detekci vydaný soudem či správním orgánem), a následně jej ohlásit a odstranit, případně k němu zablokovat přístup. Způsoby, jakými bude povinnost detekovat závadný materiál, se mohou dotýkat též klíčové otázky zásahů do koncového šifrování. Koncové šifrování je jeden z důležitých prvků pro zajištění kybernetické bezpečnosti, respektive důvěrnosti, dostupnosti a integrity dat v rámci digitální komunikace. V případě prolomení šifrování interpersonální komunikace (ač z jinak legitimních důvodů) již z povahy věci nelze zajistit, že takto získané informace budou využity výlučně k účelům sledovaným nařízením, což může mít dalekosáhlé negativní následky. V této souvislosti je třeba podotknout, že taková detekce je velmi výrazně závislá na vývoji jednotlivých technologií umožňujících bezpečné vyhledávání. Je nutné trvat na tom, aby návrh nařízení CSA byl technologicky neutrální a nevyhodňoval některé technologie a počítal do budoucna s jejich vývojem.

ČR tedy návrh nařízení CSA obecně podporuje, přičemž k některým otázkám zaujímá neutrální stanovisko s tím, že podporuje každou snahu o řešení problematiky pohlavního zneužívání dětí a vnímá pozitiva i negativa návrhu, která je nutno řešit odpovědným vážením intenzity narušení chráněných právních zájmů. Je nutné najít rovnováhu mezi ochranou dětí v online světě a ochranou soukromí ostatních uživatelů internetu.

Po předložení návrhu nařízení CSA Evropskou komisí v květnu 2022 proběhla ještě za francouzského předsednictví první výměna názorů na expertní úrovni. Následné české předsednictví si projednávání tohoto legislativního návrhu vytyčilo za jednu ze svých priorit v oblasti vnitřních věcí. Jako předsednická země se ČR věnovala zejména vedení vyjednávání mezi členskými státy v rámci pracovní skupiny pro vymáhání práva a přípravě kompromisních textů návrhu na základě příspěvků a připomínek jednotlivých členských států EU a projednání se zástupci Komise a právní služby Rady. Problematika byla také diskutována na politické úrovni, např. na neformálním zasedání ministrů vnitra nebo neformálním jednání Výboru pro vnitřní bezpečnost (COSI) v Praze v červenci 2022. České předsednictví zde dosáhlo obecné politické podpory návrhu nařízení CSA ze strany členských států EU, které současně zdůraznily potřebu jeho důkladného projednání na pracovní úrovni. Rozprava o celém textu návrhu nařízení CSA na pracovní úrovni byla završena předložením zprávy o pokroku na zasedání Rady EU pro oblast justice a vnitřních věcí dne 8. prosince 2022.

Švédské předsednictví v současnosti pokračuje v projednávání návrhu nařízení CSA v rámci Rady EU v pracovní skupině pro vymáhání práva. ČR na těchto jednáních vystupuje v souladu se schválenou rámcovou pozicí. Základními postoji je podpora tvorby nařízení CSA s tím, že je nutné, aby byl návrh technologicky neutrální, aby byl proces detekce cíleně zaměřen na konkrétní službu konkrétního poskytovatele online služeb pro zamezení plošného monitoringu a aby byly nastaveny podmínky pro zapojení orgánů na národní úrovni tak, aby nebyl nutný vznik nové instituce, ale bylo možné využít stávající systém.

Pokud jde o **společné stanovisko Evropské rady pro ochranu údajů (EDPB) a evropského inspektora ochrany údajů (EDPS)** k návrhu nařízení CSA, z pohledu Ministerstva vnitra České republiky lze s některými jeho výstupy souhlasit, ovšem některé jeho závěry nekorespondují s pozicí ČR. Nepochybně je možné podpořit snahu o zabránění plošnému monitoringu (viz výše), na druhou stranu nelze souhlasit s tím, že by neměl být nastaven proces detekce a následného řešení závadového materiálu s tím, že dojde k zahlcení donucovacích orgánů. Celkově je třeba říci, že obdobně jako v českém kontextu je i v EU nutno šetřit podstatu práv a svobod stanovených Listinou základních práv Evropské unie. „Respekt“ k podstatě práv a svobod požadovaný podle čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie ale neznamená „nedotknutelnost“ podstaty práva. Podle Vysvětlení k čl. 52 Listiny základních práv Evropské unie jde spíše o přísnější součást hodnocení přiměřenosti

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

a nezbytnosti. Z toho plyne, že předmětný legislativní návrh je sice velmi citlivý, nikoli však automaticky nepřijatelný.

Mgr. Kateřina Flaigová Vronská
ředitelka

Vyřizuje: Mgr. Lenka Filipová
Tel.: 974817276
E-mail: lenka.filipova@mvr.cz